

Ilkka Mattilan saarna Pieksämäellä 15.3.

3. paastonajan sunnuntai, 2. vuosikerta

Joh. 12: 37-43

Vaikka Jeesus oli tehnyt monia tunnustekoja ihmisten nähden, nämä eivät uskoneet häneen. Näin kävi toteen profeetta Jesajan sana:

- Herra, kuka uskoi meidän sanomamme?

Kenelle ilmaistiin Herran käsivarren voima?

He eivät voineet uskoa, sanoohan Jesaja toisessa kohden:

- Hän on sokaissut heidän silmänsä

ja paaduttanut heidän sydämensä,

jotta he eivät silmillään näkisi

eivätkä sydämellään ymmärtäisi,

jotta he eivät kääntyisi

enkä minä parantaisi heitä.

Näin Jesaja sanoi, koska oli nähnyt Kristuksen kirkkauden; juuri Kristusta hän sanoillaan tarkoitti.

Kaikesta huolimatta monet hallitusmiehistäkin uskoivat Jeesukseen. Fariseusten pelossa he eivät kuitenkaan tunnustaneet sitä, jottei heitä erotettaisi synagogasta. Ihmisten antama kunnia oli heille rakkaampi kuin Jumalan antama.

”Oletko sinä uskossa? Uskosi ei taida olla elävää, todellista? Elätkö synnissä ja turmiossa? Olisiko sinunkin aika antaa elämäsi Jeesukselle?” Nuo kysymykset on varmaan esitetty monelle meistä. On erilaista missiota ja kampanjaa. Seurakuntia kiertää järjestöjen saarnamiehiä, jotka tulevat, levittävät kirjasalkkunsa ja panevat kuulijan tiukille noita tiukaten. Seurakuntaan tullaan tuomaan evankeliumia ja jonkinlaista ilosanomaa, kuin siellä ei oltaisi kristillisestä uskosta ennen kuultukaan.

Maassamme on julistettu Jumalan sanaa vuosisatojen ajan ja yhä edelleen jumalanpalveluksissa ja lukuisissa tilaisuuksissa. Mutta miksi on niitä, jotka eivät usko?

Jeesus oli tehnyt monia tunnustekoja ihmisten nähden. Mutta nämä eivät uskoneet. Toki oli niitä, jotka nähtyään tunnusteot uskoivat Jeesukseen. Toki tänäkin päivänä on niitä, joille turvautuminen Jumalan apuun antaa turvan ja avun. Mutta miksi Jeesuksen persoona ja hänen tunnustekonsa eivät herätä kaikissa uskoa?

Kysymys askarrutti jo evankeliumien kirjoittajia ja alkuajan kristittyjä. He etsivät tähän vastausta Raamatusta, nykyisestä Vanhasta testamentista. Jesajan kirjassakin kysyttiin: ”Herra, kuka uskoo meidän sanomamme?” Kirjan vastaus oli: ”Hän on sokaissut heidän silmänsä ja paaduttanut heidän sydämensä, jotta he eivät silmillään näkisi eivätkä ymmärtäisi.”

Vastaus on arvoituksellinen, suorastaan käsittämätön. Paaduttaako Jumala ihmisten sydämet, kun he eivät voineet uskoa? Toisissa Jeesuksen tunnusteot saivat aikaan uskon, toisia ne paaduttivat. Jumalan ohessa toimivat myös pimeyden sokaisevat voimat. Ne toimivat aivan erityisesti siellä, missä Jumalan sanaa julistetaan.

Jumalan sanan kuuleminen ja erityisesti julistaminen on vakava asia. Juuri siellä käydään henkien taistelua. Emme saa mestaroida sanaa. Emmekä valita siitä vain mieluisiamme asioita. Hylätty armo kääntyy tuomioksi.

Usein kuulee väitettävän, että tämän päivän julistus on pelkkää ihmispuhetta. On sosiaalieettistä puhetta. On puhetta luomakunnasta, ympäristönsuojelusta ja ilmastonmuutoksesta. On puhetta, jossa ymmärretään seksuaalivähemmistöjä. Synti pitäisi saarnata synniksi. Jos julistettaisiin niin ja niin, ihmiset uskoisivat. Asia ei kuitenkaan ole näin yksinkertainen.

Kirkkomme päätunnustus, Augsburgin tunnustus sanoo: ”Sanassa ja sakramenteissa lahjoitetaan Pyhä Henki, joka niissä, jotka kuulevat evankeliumin, vaikuttaa uskon — missä ja milloin Jumala sen hyväksi näkee.

Missä ja milloin Jumala sen hyväksi näkee! Näin asia on. Jumalan Pyhä Henki on vapaa henki. Hän on sidottu sanaan, ei julistajaan eikä kuulijaan. Tulos ei ole ihmisen vallassa. Sana herättää uskon ja sana paaduttaa. Se on vapisuttavaa! Tämä tekee nöyräksi. Meidän tehtävämme ei ole tuomita, ei arvioida eikä arvostella. Ei sen paremmin julistajia kuin kuulijoitakaan. Jumalamme on salattu. Salattu Jumala.

Mitä Jeesus teki, kun havaitsi, etteivät kaikki uskoneet? Hän julisti ja jatkoi tunnustekojaan. Hän luotti, että teot puhuivat, vaikuttivat uskon — missä ja milloin Jumala sen hyväksi näki. Tässä on meidänkin kutsumuksemme: rohkaista, tukea, julistaa sanomaa Jumalan armosta ja tehdä rakkauden tekoja. Luottaa, että teot puhuvat puolestaan ja Jumala vaikuttaa uskon — missä ja milloin sen hyväksi näkee.

Tänään meidän piti juhlia Herättäjä-Yhdistyksen Pieksämäen paikallisosaston 70-vuotista taivalta. Eilen olimme varautuneet talkoilla valmistamaan lähetyslounaan ja tänään juhlimaan seurojen merkeissä. Korona-virus ja varautumisohjeet saivat kuitenkin perumaan tilaisuudet. Tilanne on vakava, hämmäntävä, ehkä pelottavakin kriisi. Mutta millainen kriisi, siihen on ehkä hyvä ottaa ajallista, historiallista perspektiiviä. 80 vuotta sitten päättyi talvisota. Silloin ei ihmisellä ollut mahdollisuutta suojella ainokaista henkiriepuaan. 70 vuotta sitten puuhattiin muutakin kuin perustettiin Pieksämäen paikallisosasto. Silloin Itä- ja Pohjos-Suomessa nähtiin nälkää kahden katovuoden vuoksi. Se oli kriisi. Pieksämäellä jälleenrakennettiin Sisälähetysseuran diakonissalaitosta. Evakkotielle Sortavalasta lähtö oli kriisi. Noihin tarpeisiin perustettiin Yhteisvastuukeräys. Yksi keräyksen puuhamiehistä oli Lauri Tuomi, joka Sisälähetysseuran johtajana esiintyi muutama vuosi sen jälkeen Herättäjän Pieksämäen paikallisosaston pöytäkirjoissa.

On sanottava, ettei paikallisosaston perustaminen vuonna 1950 tuonut tänne Pieksämäelle mitään uutta. Kristillinen usko oli juurtunut täällä eläneisiin ihmisiin jo vuosisatoja sitten. Eikä Herättäjä täällä lisännyt kannatustaan tuonkaan jälkeen millään kampanja- tai ratkaisukristillisyydellään. Körttiläisyys on elänyt hiljaisena pohjavirtana meidän savolaisten uskontulkinnassa.

Tämä väki on ollut uskollista seurakuntaväkeä. Kirkossa on käyty. Seurakunnan työtä on tehty ja tuettu, ei ole kritisoitu. Herännäisyyden viesti tälle kirkosta irtaantumisen ja mielensä pahoittamisen, loukkaantumisen ajalle on, että kirkossa käydään niin kauan kuin siellä Isä meidän ja uskontunnustus luetaan. Toisin sanoen, niin kauan kuin Jumala tekee työtään seurakunnassaan sanansa ja sakramenttien kautta. Herännäisyydessä ei koskaan ole uskottu tai lähdetty uskottelemaan, että pelastus olisi meidän käsissämme tai hallittavissa. Ei ole! Jumala tekee työtään armovälineittensä sanan ja sakramenttien kautta. Ne kuuluvat kirkolle, seurakunnalle.

No, kun olemme kirkon uskollisia tyttöjä ja poikia, mihin sitten herännäisyyttä tarvitaan. Kun körttiläisyys on näinkin kirkollista, kansankirkollista, eikö voitaisi ajatella, että se on työnsä tehnyt. Eikö paikallisosasto voitaisi lopettaa, niin seurakunnan tiloja ja kiireisten ihmisten työpanosta vapautuisi johonkin muuhun, tärkeämpään, aktiiviseen ja trendikkäämpään toimintaan?

Herättäjä-Yhdistyksen ja herännäisyyden tehtävä on rohkaista ihmistä elämään kristittynä. Meitä, joihin sopivat Siionin virren sanat ”On tekemättä vielä mun parannukseni” on paljon. On meitä heikon teologian ja puutteellisen uskomme kanssa kippuroivia sananjulistajia. On meitä arkoja, rohkaisun ja armon sanaa odottavia. On meitä huonoja, epäileviä, oman elämänsä ja uskonsa konkurssin tehneitä. On meitä, joilta uskon tunteet ovat kuolleet ja rukoukset kuivuneet kuiville huulille. On meitä pimeään ja kylmään jääneitä. Mutta jossain syvällä on kuitenkin Jobin uskontunnustus: ”Minä tiedän, että lunastajani elää. Hän sanoo viimeisen sanan maan päällä.” Jos herännäisyyden alhaalla liikkuva armon sanoma pystyy yhdellekin antamaan toivon ja rohkeuden, sen työ ei ole turhaa.

”Uskosi ei taida olla elävää, todellista? Oletko sinä uskossa? Olisiko sinunkin aika antaa elämäsi Jeesukselle?” Ei taida olla, ei. Ja ratkaista pitäisi. Vaan ei meistä siihen ole. Parempi on luottaa, että Jumala vaikuttaa uskon — missä ja milloin sen hyväksi näkee. Tänäänkin Kristus tunnusteoillaan kutsuu meidät mukaan rakkauden ja totuuden palvelukseen. Hän tahtoo ottaa käyttöönsä meidän sanamme ja työmme, arkemme ja juhlamme. Jokaista päivää alkaessamme saamme pyytää: Tule Pyhä Henki! Laskeudu taivaasta alas meidän jokaisen sydämessä Kristusta kirkastamaan.